

151. Hódmezővásárhely, Kutasi-dűlő IX. (KÖH 55640)

(Csongrád-megye) **Sza, A, Á**

A 47-es sz. főút burkolat-megerősítés és párhuzamos kerékpárút építéshez kapcsolódóan próbafeltárást végeztünk a lelőhelyen. A lelőhely nyomvonalba eső részének lehatárolását célzó feltárást 2014. május 20–28. között került sor. A lelőhely egy markáns, ÉK–Ny-i irányú földhát ÉNy-i oldalán, a földhát vonalával párhuzamos tengelyű, ovális alakú területen húzódott, a Vig I.-tanya K-i oldalán. Az ERD-hez kapcsolódó próbafeltárást során a kutatásra kijelölt szelvény az 1988-as terepbejárás alapján lett kitűzve.

A próbafeltárást során mindösszesen 4 különálló, 2 m széles és változó hosszúságú kutatóárkot húztunk 345,48 m² alapterületen. Az átlagos humuszvastagság 84 cm volt. Az objektum-mélység 2 és 80 cm között ingadozott, az átlag 34 cm volt.

A kutatás során mindösszesen 32 objektumot különítettünk el. A négy szondában három korszak emlékmélya került elő. Szarmata objektumból jelen fázisban kettőt tartunk számon. Egy gödör és egy árok került elő az 1. szonda területén. Szürke korongolt és bizonytalan, kézzel formált kerámia jelezte a korszakot. A leletek száma a legalacsonyabb a teljes anyagban. A megfigyelés megfelel a korábbi terepbejárás során nyert adatnak.

Az avar kori objektumokat 9 beásás képviselte. Minden ilyen korú jelenség az 1. szondában került elő, annak is a középső harmadában. Az avar jelenségek között egy házrészlet, öt gödör, három pedig árok-részlet volt. A próbafeltárást legtöbb leletét éppen az 5. sz. avar ház feltárása során gyűjtöttük be. A kizárólag kézzel formált kerámia került elő, köztük egy orsógomb. A kerámiák felületkezelése, kivitele egyértelműen avar. A házveremnek csupán az ÉNy-i felét tárhattuk fel. Ebből a részből 92 kg súlyú talajmintát emeltünk ki iszapolásra. A próbafeltárást eredménye megerősítette a terepbejárás adatait.

Az Árpád-kori jelenségek száma 17 volt. Az említett korszak emlékmélya a próbafeltárást teljes területén megtaláltuk. Ebből 4 gödör 10 árok, 2 pedig kemencerészlet volt. A kemenecék az 1. szonda DNy-i végén bukkantak csak elő, egymáshoz igen közel. A jelek alapján szögletes előterük volt, a platnik pedig nem voltak építettek. A tűzterek kivitele azonos volt, ovális alaprajzzal. A feltárt árok-részletek változatosak ebből a korból. Mélyebb és sekélyebb is van köztük, döntően trapézosak, több esetben tagoltak. Az árkok rövid részletei nagyobb összefüggő rendszerről árulkodtak az 1. és a 3. szonda tágabb környékén. A korszakban szuperpozíciókat is megfigyeltünk, így egy hosszabb életű Árpád-kori teleppel számolhatunk a lelőhely ezen szakaszán.

PÓPITY DÁNIEL

152. Igal, Templom mellett (Szent Anna templom) (KÖH 26576)

(Somogy megye) **Á, Kk, Kö**

Az igali templom környékén végzett régészeti megfigyelések során, 2014 júniusában és októberében, a középkori temető leletét gyűjtöttük össze. A templomtól K-re több csontváz került elő, konkrét sírhoz nem köthető leletek között érmék és pártá is volt. A templom É-i falánál ossarium került elő. A nagyszámú csont között leletet nem találtunk. A templomtól ÉK-re és

DNy-ra négy Árpád-kori és középkori települési objektum leleteit gyűjtöttük össze. Az előkerült leletek alapján a lelőhely D-i irányban jelentősen megnőtt. A régészeti megfigyelések idején újították fel a Kálváriát, itt is megfigyelhető volt embercsontok és kerámiatöredékek előfordulása, de ezek másodlagos helyzetűek is lehetnek.

Munkatársak: Nyári Zsolt rajzoló, Brányik Sándor és Cserép Tamás technikus.

NÉMETH PÉTER GERGELY

153. Igal határa (Somogy megye) Ő, B, Lt, Kö

Terepbejárást végeztünk 2014. december 4-én Igalban és Kazsokban, melynek célja a korábban még nem azonosított Pusztaszentegyházi-dűlőben lévő középkori templom(hely), valamint a Kazsok és Igal között említett középkori Dada település, és a feltételezhetően hozzá tartozó johannita rendház megtalálása volt.

Dávid sarok (KÖH 88065): A dűlő ÉNy-i részén, Rozbétivíz-folyás K-i oldalán, a friss szántásban legalább kéttucatnyi, kisebb-nagyobb objektum szürke, szürkésfekete foltját tudtuk megfigyelni. Korábban ez a lelőhely nem volt ismert, így a koordinátáit bemértük, néhány kerámiát összegyűjtöttünk. A kerámiák alapján a lelőhely bronzkori.

Kerületi-dűlő (KÖH 59364): Az előző lelőhelytől É-ra, egy Ny-ról érkező mellékág³² É-i oldalán, továbbra is a patak K-i felén, a korábban azonosított középkori faluhelyre mindössze egy-két töredék utalt.

Pille-réti-dűlő 2. (KÖH 94549): A terepbejárást Igal, Pille-réti-dűlőben (KÖH 59363) kezdtük, ahol Berta Gyula véleménye szerint középkori templom volt, azonban ezt sem korábbi, sem jelenlegi terepbejárásunk során nem találtuk meg.

A domb tetején (Sűrűs-tag), a műúthoz közelebb, a szántásban őskori, míg a lekaszált lucernában középkori településnyomokat tudtuk megfigyelni.

K. NÉMETH ANDRÁS – VARGA MÁTÉ

154. Iharos, Temető (KÖH 73253)

(Somogy megye) **Á, Kk, Tö, Kú**

Az iharosi fiatalokból álló Szent László Király Lovagrend hitelesítő feltárást végzésére kérte fel a Kaposvári Rippl-Rónai Múzeum jogelődjének számító megyei múzeumot, 2009-ben. Iharos település Somogy megye Ny-i, a zalai határhoz közeli részén, Csurgótól É-ra található. Korábban is ismert volt, hogy a ma is használt temetőben állt egykor a falu temploma, ennek pontos helyét szeretnénk volna megtalálni, létét igazolni. A település kapcsán adatok vannak több világi birtokos és a Johannita lovagrend birtoklására is. A templom első említése 1334-ben, a pápai tizedjegyzékben történik. A török időket, ha rossz állapotban is, de túlélte a templom, majd a 18. században felújításon is átesett. Az első katonai felmérés idején még létezett, de állapota gyorsan romlott. A 19. század első harmadában

32 Az M=1:10 000 topográfia térképen a mellékág K-ről folyik a Rozbétivíz-folyásba. (A Szerkesztők)